

Standpunt over verplichte eindtoets

De Vereniging Openbaar Onderwijs is een voorstander van de mogelijkheid om de kwaliteit van scholen onderling te vergelijken. Het geeft een indruk van de prestaties van een schoolteam aan het team zelf en aan ouders. Het past in een maatschappelijke verantwoording zoals gedacht bij good governance.

De eindtoets lijkt daarvoor een goed instrument en is dat onder voorwaarden ook. Eén van de voorwaarden is dat alle leerlingen van een school deelnemen aan de eindtoets. Dit is niet alleen om een zuiver beeld te krijgen, maar ook om leerlingen niet uit te sluiten van het voor hen belangrijke toetsmoment. Een onlosmakelijk daaraan verbonden voorwaarde vindt de Vereniging voor Openbaar Onderwijs dat waar nodig structureel naast een eindtoets ook voor een specifieke groep leerlingen niveautoetsen worden gebruikt. Bij de berekening van het schoolresultaat worden alle toetsen gewogen meegenomen.

De Vereniging Openbaar Onderwijs is de mening toegedaan dat de score van een leerling op de eindtoets niet van doorslaggevende betekenis mag zijn voor toelating in het voortgezet onderwijs. Het oordeel van de leerkracht van groep 8, die een schooladvies opstelt op basis van het leerlingvolgsysteem, de eigen waarnemingen, een gesprek met ouders en een eindtoets als hulpmiddel, hoort van doorslaggevende betekenis te zijn. Dat doet recht aan de professionaliteit van een leerkracht en een weloverwogen oordeel over een leerling in alle aspecten.

De eindtoets meet een product, niet een proces. De leerwinst, anders gezegd, wat een school aan een leerling heeft weten bij te brengen aan kennis, vaardigheden en ontwikkeling, wordt niet door een eindtoets kenbaar. Daartoe dient het leerlingvolgsysteem, waarin alle aspecten van een zich ontwikkelend kind een plaats hebben. Voor een compleet beeld van een leerling is de eindtoets dus een ongeschikt instrument. De eindtoets is daarom ook een ongeschikt instrument voor benchmarking. Wel kunnen de resultaten van de eindtoets worden meegenomen in een beoordeling van de school op de wijze waarop de onderwijsinspectie nu al de vergelijking tussen scholen onder gelijke omstandigheden maakt. Het oordeel van de inspectie, waarvan de leerwinst dus onderdeel uitmaakt, vormt de benchmark.

De Vereniging Openbaar Onderwijs maakt dus nadrukkelijk een onderscheid tussen de eindtoets als onderdeel van een benchmark en de eindtoets als onderdeel van het schooladvies voor een individuele leerling.

De Vereniging Openbaar Onderwijs staat onder genoemde voorwaarden en genoemd gebruik niet afwijzend tegen een verplichte eindtoets voor alle leerlingen in alle scholen voor basisonderwijs.

Wanneer scholen in het voortgezet onderwijs niet langer scores van een eindtoets ontvangen respectievelijk niet langer zijn toegestaan de scores als toelatingseis te hanteren, dan is het niet gewenst dat psychologische tests of toelatingsexamens daarvoor in de plaats komen.